

POLITIKERSPØRGSMÅL

Spørgsmål nr.: RR-017-26

Dato: 11-05-2026

Stillet af: Nicolai Kampmann (A)

Besvarelse udsendt den: 4. juni 2026

Spørgsmål om negativ social kontrol på gymnasier i Hovedstaden

Spørgsmål:

Jeg har følgende spørgsmål på baggrund af den seneste medieomtale af negativ social kontrol på nogle gymnasier i Hovedstaden:

- På baggrund af artikler i Berlingske opfordrer Sundheds- og Omsorgsborgmester Jens-Christian Lütken (V) 9/5 til at man skal stoppe optaget på Ørestad Gymnasium og starte forfra.

Årsagen er afdækningen eksempler på negativ social kontrol på Ørestad. Unge mennesker med etnisk baggrund bliver kontrolleret og overvåget i forhold til om de er muslimske nok.

Hvad vil et nuloptag betyde?

- Hvad er erfaringerne fra 2022, hvor man midlertidigt lukkede for optag af elever på udvalgte gymnasier, grundet faldende søgetal og skæv elevsammensætning?
- Har der været drøftelser i Gymnasiesamarbejde Centrum om udfordringerne og evt. nogle forslag til at støtte ledelsen på relevante gymnasier?

- Hvilken rolle har Region Hovedstaden ift. at bekæmpe negativ kontrol?
- Kan administrationen skitsere nogle bud på, hvordan man politisk kan gøre mere eller andet end hidtil for at hjælpe gymnasierne?

Svar:

Administrationen har henvendt sig til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet med henblik på oplysninger om hvorvidt 0-optaget er blevet evalueret. Styrelsen har haft et tæt opfølgende samarbejde med alle skoler, der var omfattet af 0-optaget, og der er en evaluering på vej. Som følge af valget og fordi der endnu ikke er dannet en ny regering, er evalueringen dog endnu ikke offentliggjort. Det forventes at kunne ske, når der er tiltrådt en (ny) undervisningsminister.

Administrationen vil sørge for, at udvalget for trafik og regional udvikling modtager en meddelelse om evalueringen, når denne offentliggøres af Styrelsen.

Der har ikke i Gymnasiesamarbejde Centrum været drøftelser af arbejdet med at modvirke negativ social kontrol i de senere år. De omtalte skoler har ikke bragt emnet op til sparring eller drøftelse, og de skoler, som ikke er udpeget i den aktuelle situation, har heller ikke nævnt emnet. Emnet har i perioder været drøftet lidt blandt nogle af gymnasierne på Vestegnen, men ikke systematisk eller dybdegående.

Arbejdet mod negativ social kontrol kan opfattes som en del af formålsparagraffen for lov om gymnasiale uddannelser. Særligt § 1, stk. 3 er relevant:

- ”Stk. 3. Uddannelserne skal have et dannelsesperspektiv med vægt på elevernes udvikling af personlig myndighed. Eleverne skal derfor lære at forholde sig reflekterende og ansvarligt til deres omverden, herunder medmennesker, natur, miljø, klima og samfund, og til deres udvikling. Uddannelserne skal tillige udvikle elevernes kreative og innovative evner og kritiske sans.”

Det kan således betragtes som en helt central opgave i gymnasieskolen at sikre den almene dannelse, som kan bidrage til at hæmme negativ social kontrol. Dermed er det også en central del af særligt det pædagogiske arbejde, der sker på skolerne.

Region Hovedstaden kunne muligvis støtte dette arbejde med projektmidler, men der har ikke været en politisk beslutning om at afsætte midler specifikt hertil. Med seneste budget blev der afsat midler til at understøtte gymnasier med vigende søgning, men ingen ansøgere har budt ind på denne pulje med ønske om at modvirke negativ social kontrol specifikt. Administrationen har modtaget 11 ansøgninger til denne pulje, hvoraf ansøgningen fra Herlev

Gymnasium specifikt omhandler arbejde med at mindske negativ social kontrol. Administrationen har indstillet projektet til tilsagn over udvalget for trafik og regional udvikling den 3. juni 2026.

Dernæst ligger det som en mulighed i den politiske aftale om epx, at regionsrådet vil kunne fastsætte lokale fordelingsregler. Der er endnu ikke vedtaget lovgivning herom, men såfremt denne kommer, er det muligt, at lokale fordelingsregler kan understøtte en mere blandet elevsammensætning, som også kan være med til at modvirke negativ social kontrol.

Afslutningsvist kunne det være en mulighed, at der på tværs af gymnasiesamarbejderne afholdes et temamøde om negativ social kontrol for at understøtte dialogen om emnet på tværs af skolerne. Administrationen er dog ikke vidende om, om emnet drøftes på tværs af skolerne i regi af andre organiseringer, herunder fx Danske Gymnasier og Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier.

Myndighedsrolle

0-optaget, som omfattede en række skoler i 2022, skete som følge af en politisk aftale og blev effektueret af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. 0-optaget medførte, at skolerne ikke kunne optage nye førsteårselever i 2022, men i stedet blev kompenseret med taxameter, der tilsvarede det antal elever, der ikke blev optaget. De efterfølgende år er skolerne ligeledes blevet kompenseret økonomisk for den manglende årgang. Administrationen har ikke indblik i den samlede økonomiske omkostning, men har en forventning om, at dette vil indgå i den evaluering. Styrelsen er ved at udarbejde.

Kommunalpolitikere har ikke hjemmel til styring af de gymnasiale ungdomsuddannelser. Det betyder, at en borgmester i København ikke kan styre kapaciteten eller undervisningen på et gymnasium.

Regionsrådet har siden skoleåret 2026/27 ansvaret for at fastsætte kapaciteten på de gymnasiale ungdomsuddannelser, men kapacitetstilpasninger i nedadgående retning skal ske gradvist af hensyn til at sikre institutionerne en stabil planlægningshorisont. Dette fremgår af lovgrundlaget.

Da 0-optag kun har været brugt en gang, er det uklart hvordan et evt. nyt 0-optag vil skulle iværksættes, men det forventes, at det ville være fra ministeriets side.